

17 אפריל 2023

לכבוד
מר ח"כ יעקב אשר,
יו"ר ועדת הפנים והגנת הסביבה

**הנדון: התייחסות איגוד המתכננים בישראל לתזכיר חוק התכנון והבנייה (תיקון מס' _____ והוראת שעה)
התשפ"ג-2023**

איגוד המתכננים בישראל מתכבד להגיש את התייחסותו לתזכיר חוק התכנון והבנייה (תיקון מס' _____ והוראת שעה), התשפ"ג-2023.

אלה עיקרי השינויים המוצעים בתזכיר החוק:

- א. במועצה הארצית - להוסיף שני נציגים, ראש רשות מקומית נוספת, ונציג ארגון העוסק בנושאי חברה ורווחה. בנוסף, לקבוע שנציג הקבלנים יהיה ממלא מקום נציג הדור הצעיר.
- ב. בוועדה לתשתיות לאומיות – להוסיף נציג ארגון העוסק בנושאי חברה ורווחה.
- ג. בוועדות המחוזיות צפון ודרום - להוסיף שני נציגים, נציג נוסף לרשויות המקומיות ונציג ארגון העוסק בנושאי חברה ורווחה.
- ד. בוועדה לשמירה על קרקע חקלאית ושטחים פתוחים - להוסיף שני נציגים, נציג נוסף לרשויות המקומיות ונציג המוסדות האקדמיים.
- ה. בוועדה לשמירת הסביבה החופית - להוסיף נציג נוסף לרשויות המקומיות.
- ו. במקום נציג הטכניון במועצה הארצית, יבוא נציג המוסדות האקדמיים בעל מומחיות בענייני תכנון ובנייה, שימנה שר הפנים אחרי התייעצות עם הגופים שלדעתו נוגעים בדבר.

לצד תמיכתנו בעקרון המנחה של שינוי החקיקה המוצע, המבקש להגן על הרכב ועדות התכנון המחוזיות והארציות ולשמור על איזון בין שלושת המגזרים השותפים להליך התכנוני: השלטון המרכזי, השלטון המקומי והציבור הרחב (באמצעות ארגונים מקצועיים וארגוני חברה אזרחית), אנו סבורים שנדרשים מספר תיקונים בהצעת החוק הנ"ל, במטרה לטייב את הרציונל הראוי של הצעת החוק, ולהגן על טובת הציבור הרחב ועל חיזוק הייצוג של ההיבטים החברתיים בתכנון העירוני והמרחבי.

להלן הצעתנו לתיקונים הנדרשים בתזכיר החוק:

1. חיזוק ההיבטים החברתיים בתכנון – בשל החסר המהותי בייצוג ובהטמעה של ההיבטים החברתיים בתכנון, צרכים של קהילות שונות, כמו גם של אוכלוסיות מוחלשות, או מודרות מהשיח התכנוני, אנו מציעים להוסיף נציג ארגון העוסק בנושאי חברה ורווחה בהרכבן של כל הועדות המחוזיות לתכנון ולבנייה (ולא רק בוועדות המחוזיות צפון ודרום) וכן בותמ"ל, העוסקת בסוגיות הנוגעות ישירות לחייהן של אוכלוסיות וקהילות.
2. הגדרת נציג ארגון חברתי העוסק בנושאי חברה ורווחה – על מנת להבטיח שהארגון שיבחר ייצג קהילות ואוכלוסיות אנו מציעים להגדירו כדלקמן: ארגון העוסק בנושאי חברה ורווחה, המייצג את הצרכים המרחביים של קהילות ואוכלוסיות בפריסה ארצית.

יו"ר שותפה: תמי גבריאלי tamigav@gmail.com מנכ"לית: נילי ברוך igudm1@gmail.com

מזכירות: יפית חדד igudm1@gmail.com

כתובת: איגוד המתכננים בישראל, חבקוק 14, רמת גן

אתר האיגוד: www.aepi.org.il

איגוד המתכננים בישראל
رابطة المخططين في اسرائيل
ISRAEL PLANNERS ASSOCIATION

3. נציגות של משרד הרווחה במועצה הארצית ובוועדות המחוזיות – צורכי הרווחה של אוכלוסיות וקהילות פגיעות והנמצאות בסיכון ובמצבי משבר קצרי וארוכי טווח, אינם מוכרים דיים למערכת התכנון, יחד עם היותם בעלי מאפיינים של NIMBY. הדבר דורש הפניית תשומת לב מיוחדת להבטחת ייצוגם במוסדות התכנון, באמצעות הוספת נציגות משרד הרווחה והביטחון החברתי, כחברה מן המניין לששת הוועדות המחוזיות, וכן להרכב הותמ"ל והמועצה הארצית.
  4. הגדלת הייצוג של האוכלוסייה הערבית – האוכלוסייה הערבית אף היא סובלת מתת ייצוג בוועדות התכנון. הדבר בא לידי ביטוי באופן חריף בהרכב הוועדות המחוזיות של מחוז ירושלים, במחוז הדרום ובמחוז המרכז כממלאי מקום (מ"מ). על מנת להבטיח ייצוג הולם, מוצע לקבוע כי בכל המחוזות הנציגות של הרשויות המקומיות הערביות בוועדות המחוזיות תהיה ביחס ישיר להיקף האוכלוסייה בכל מחוז.
  5. התנגדות להוספת נציג הקבלנים והבונים בישראל במועצה הארצית – נציג הקבלנים הוא גורם המייצג פרטים שמטרתם היא הגדלת הרווח הכספי. הדבר מעלה חשש ממשי לניגוד עניינים מובנה ולניצול לרעה של הליך התכנון. כמו כן, מהלך זה עומד בסתירה לעקרון המונח בבסיס המבנה של מוסדות התכנון הכולל את שלושת המגזרים, ושמטרתו המוצהרת היא אינטרס הציבור הרחב, על פני קידום האינטרס הפרטי של קבוצה כזו או אחרת.
  6. מינוי נציג הקבלנים כממלא מקום נציג הדור הצעיר חותר תחת מינוי וייצוג הדור הצעיר במועצה הארצית. ההיפך הוא הראוי- יש לחזק את הייצוג של המגזרים השונים על ידי מינוי ממלאי המקום מאותו המגזר. במילים אחרות, יש לפעול למינוי כממלא מקום לנציג הדור הצעיר נציג נוסף מקרב הדור הצעיר, ולפעול באופן דומה גם ביתר מינוי ממלאי המקום.
  7. התייעצות עם איגוד המתכננים בישראל בעניין מינוי נציג המוסדות האקדמיים – בהתאם למוצע בתזכיר ימונה נציג המוסדות האקדמיים בעל מומחיות בענייני תכנון ובנייה, על ידי שר הפנים לאחר התייעצות עם הגופים שלדעתו נוגעים בדבר. בעניין זה אנו מבקשים שיעוגן בהצ"ח כי השר יתייעץ עם איגוד המתכננים בישראל, בהיותו הגוף המייצג את מרבית העוסקים והעוסקות בתחומי תכנון הערים והאזורים, ובו חברים ראשי.ות התכניות האקדמיות לתכנון ערים ואזורים שבמוסדות הבאים: הטכניון, האוניברסיטה העברית, אוניברסיטת תל אביב, אוניברסיטת בן גוריון ואוניברסיטת בר אילן.
- השינוי המוצע בסעיף האמור יהיה כדלקמן: נציג המוסדות האקדמיים בעל מומחיות בענייני תכנון ובנייה, שימנה שר הפנים לאחר התייעצות עם איגוד המתכננים בישראל.

בברכה,

תמי גבריאלי, יו"ר שותפה איגוד המתכננים בישראל
נילי ברוך, מנכ"לית איגוד המתכננים בישראל